

**NINA PAPI
A MALAKI**
**Na Vuresi Malakiana Na
Omea Ara Marea Tana Papi
Iani**

A Malaki na propete, aia na susuina tsotsodo na propete ara marea tana rongona i laona na Turupatu Tabu ni Sau. Mi tana taguna ia migira na Juda ara logovisunogoa nina Vale Tabu God i Jerusalem. Maia Malaki e reia laka niqira aqo na lotu na tinoni e tau vano goto. Migira na manetabu ma na toga ara peqolea moa God, mara tau savori vania na sausau vaga e ulagana kara sauvania, mara tau goto mauri muria nina sasani ma nina ketsa. Ti aia e tû me raigira na manetabu ma na tinoni kara vaolusitugua niqira tabana na vaitasogi ara naua kolua God, migira na mane kara totu kalavata dou kolua na tauqira, me ke goto niqira sasaga i matana God.

Mi tana susuina, maia e gini goko vanigira tana rongona na Dani na maiana na Taovia, i tana aia ke pede gotosigira nina tinoni. Me idavia ke labamai na Dani ia, ma God sauba ke molomaia a Elia na propete ke voti sautu vania na Taovia. Ma na tsaqina goko vaga nogo ia e ulagana ke lia na susuina niqira kategoko na propete. Rongona tana tuturigana na Turupatu Pou tana rongona a Iesu Kristo, kalina na angelo Gabriel e laba vania a Sakaria na tamana a Ioane Batista, me tsarivania laka a Ioane nogo sauba ke lia na Elia

vaolu vaga e katemainogoa na propete Malaki.
(Reia tana Luka 1:15-17.)

Na Omea Ara Totu Tana Papi Iani

Niqira sasi igira na Israel *1:1-2:16*

Nina pedegoto ma nina galuve God *2:17-4:6*

Nina Galuve God Vanigira na Israel

¹ Iani nogoria na mologoko vaga na Taovia e mologinia a Malaki ke ba katevulagia vanigira na tinoni ni Israel.

² Ma na Taovia e tsarivaganana iani vanigira nina tinoni, “Inau au galuvegamu sailagi.”

Migira ara veisuâ, “?Laka tana gua e gini labavulagi vanigami nimu galuve?”

Ma na Taovia e tuguvisua me tsaria, “Kaira a Esau ma Jakob ara ka tamatasi, minau au galuvea a Jakob migira na kukuana,

³ mau reisavia a Esau migira na kukuana. Mau toroutsani vania nina vera vungavungaga a Esau, mau molovanigira na omea tuavati atsi kara totuvia.”

⁴ Me ti vaga na kukuana a Esau, igira nogo na tinoni ni Edom, kara tsaria, “Nimami verabau ara toroutsai saikesa nogo, me sauba nomoa kami logovisugira tugua.” Eo, mi tana ti sauba na Taovia ke tsarivaganana iani, “Moloa ma kara logovisugira, minau sauba kau vui pukaligira tugua. Migira na tinoni tavosi sauba kara soaginigira ‘Na puku na tinoni seko’ ma ‘Igira na tinoni aia na Taovia e kore saviliu vanigira.’”

⁵ Migamu na tinoni ni Israel sauba kamu reiginia na matamui segeni na omea vaga ia,

me sauba kamu tsarivaganana iani, “!Na Taovia e susuliga sosongo nomoa pipi tana veratavosi goto, me tau tana Israel segeni moa!”

Na Taovia e Taimataqira na Manetabu

⁶ Na Taovia Susuliga Sosongo e tsarivaganana vanigira na manetabu, “Na baka mane nina aqo ke kukuni tania na tamana, ma na maneaqo ke kukuni tania gana taovia. ?Minau nogo na tamamui, megua vaga ti igamu amu tau pada mamavasiau? ?Minau nogo gamui taovia, megua vaga ti amu tau kukuni taniau? Migamu amu peaa, mamu tû nomoa mamu veisuaau, ‘?Laka ami pea koeguanigo?’

⁷ Aia nogoria amu nauvaganana kalina amu gini savori vaniau na mutsa e tau ulagana tana niqû belatabu. Mi muri mamu veisuaau goto, ‘?Mami naukoeguania ti ami tau kukuni tanigo?’ Minau au tsari makalia vanigamu, amu nauvaganana ia pipi kalina amu tau pada mamavasia niqû belatabu.

⁸ ?Kalina igamu amu adimaia kesa na omea tuavati e koko na matana, se e lobogu, se e matea na tuana, na gini kodoputsa vaniaqu, me laka amu padâ tana nauvaganana ia amu tau sisi? !Bâ, kamu tovoa moa na tusuana kesa na omea tuavati seko vaga ia vania kesa na taovia na vera! ?Me laka aia ke gini dou tobana vanigamu, me ke tû me ke tuguisu vanigamu kesa na omea dou?”

⁹ Bâ, mi kalina ia, migamu nogo na manetabu, kamu tovoa na nongiana God ke tobadou vanigita igita nina tinoni. ?Me ti aia God ke tau

goto rongomia nimui nonginongi igamu, masei nina sasi? Ma nimui sasi nogo igamu.

¹⁰ Na Taovia Susuliga Sosongo e tsarivaganana iani, “Ke dou bâ ti vaga kesa vidamui ke ba vongo kapusia na matsapana na Vale Tabu, me ke gini utu vanigamu na soqoiana na lake tagara rongona lê i kelana niqû belatabu. Inau au tau saikesa reingaoa na omea vaga amu naua igamu; me utu goto kau tabedougira nimui sausau amu adimai vaniau.

¹¹ “Migira na tinoni tavosi tû kesa tabana na barangengo me tsau bâ kesa tabana ara dona rago na kukuni taniaqu inau. Me pipi tana nauna sui ara kodo vaniau na bulunagai uruuru, mara savori vaniau na kodoputsa e dou i mataqu. !Eo, pipi gira sui ara kukuni taniau!

¹² Migamu lelê moa amu tau kukuni taniau kalina amu tsaria laka niqû belatabu e tagara rongona lê, mamu adimaigira na mutsa sekoseko mamu gini savori vaniau.

¹³ Mamu tsaria, ‘!Igita a qisi nogo na gini savori na omea girani!’ Mamu tû mamu goviroa na mangamui mamu ngusu isumui vaniau. Me ngiti nimui sausau amu adimai vaniau kesa na omea tuavati komikomi, se kesa e matea nogo na tuana, se e lobogu. ?Megua laka igamu amu padâ inau sauba kau tabedoua na adiana i konimui na omea seko vaga gira?

¹⁴ Inau na Taovia sauba kau labusaginia na tinoni e nauvaganana ia. Aia na vanga peqo, e tamaniragoa na omea tuavati mauri dou i laona nina bara me gini veke nogo laka sauba ke savoria vaniau, mi muri me tû me savori vaniau

na omea tuavati sekoseko. Ma na nauvaganana ia e tau saikesa goto rongona inau na Taovia Loki Tsapakae, migira na tinoni pipi sui tana puku ara kukuni sosongo taniau inau.”

2

¹ Ma na Taovia Susuliga Sosongo e tsarivaganana iani vanigira na manetabu, “Na ketsa iani vanigamu nogo igamu na manetabu:

² Nimui aqo igamu ti kamu tsonikaea na asaqu tabu tana omea sui amu naugira. Me ti vaga igamu kamu tau rongomi vatavigira na omea inau au tsarivanigamu, mi tana nogo ti inau sauba kau tû ma kau vealaginigamu. Ma kau vealaginigira goto na omea sui amu tsodoa tana nimui aqo gana na mauri. Eo, minau au vealaginigira manoga nogo na omea girani rongona igamu amu tau rongomangaqu, mamu tau muridougira na ketsa au molo vanigamu nogo.

³ Inau sauba kau kedegira na dalemui, ma kau adia na taeqira na omea tuavati amu gini savori vaniau, ma kau rapeginia na ngoramui, ma kau tsonigamu bâ i tana ara tsoni tsupulia na taeqira na omea tuavati.

⁴ Mi tana ti igamu sauba kamu donaginia laka inau nogo na Taovia au sauvanigamu na ketsa iani, rongona ke gini tau taveo niqû vaitasogi inau au naua kolugira na manetabu, igira na kukuana a Levi.

⁵ “Mi laona niqû vaitasogi au naua kolugira, inau au gini veke vanigira na manetabu kara mauri oka, ma kara totu tana rago. Mau

nauvaganana ia ti igira kara pada mamavasig-
iniau inau. Mi tana idana, migira ara pada
mamavasiau rago mara kukuni taniau.

⁶ Mara sasaniginigira na tinoni na omea e
dou me goto, me tau na omea ke sasi. Mara
mauripata koluau, mara naua moa na omea e
gotolaka i mataqu, mara sangagira goto danga na
tinoni na mololeana na nauana na omea seko.

⁷ Niqira aqo nogo na manetabu na sasanigini-
aqira na tinoni na manana tana rongona God.
Ma niqira aqo na tinoni kara ba i koniqira na
manetabu na laveana na omea au kilia inau,
rongona igira nogoria niq mane tabegoko inau
na Taovia Susuliga Sosongo.

⁸ “Mi kalina ia igamu na manetabu amu piloligi
taninogoa na sautu goto. Ma nimui sasan amu
saua amu raqa sasiliginigira goto na dangana
tana nauana na omea seko. Mi tana, amu
veoginia na vaitasogi au naua kolugamu.

⁹ Bâ, me vaga ia, minau sauba kau naua migira
na toga tana Israel kara peagamu igamu, tana
rongona amu tau muridougira na omea inau au
ketsaliginigamu, mi kalina amu sasanigira niq
tinoni, mamu tau nau atsali vanigira sui.”

Na Toga Ara Sove Tania God

¹⁰ ?Megua igamu, laka e tau kesa moa na
tamada igita sui? ?Me laka e tau kesa moa na
God e vusagita sui? ?Megua igita ti a tû moa,
ma kutsia nida vekesai a naua kolugira gada
verakolu, ma peaginigotoa na vaitasogi aia God
e naukolugira na mumuada i sau?

¹¹ Igira na tinoni ni Juda ara kutsinogoa niqira vekesai ara naukolua God, mara ba naua na omea marasibiga sosongo i laona na Jerusalem mi tana Juda popono, mara naqugasiginia na Vale Tabu aia na Taovia e reingao sosongolia. Igira na mane ara tû mara taugagira na daki ni veratavosi igira ara samasama vanigira na god peropero.

¹² Na Taovia sauba ke tsonitsunagira na mane ara nauvaganana ia tania niqira saikolu na tinoni ni Israel, me ke tau goto tamivanigira kara savori-kodoputsa vania na Taovia Susuliga Sosongo.

¹³ Miani goto kesa na vatana na omea seko igamu amu naua. Amu porisi poponoginia nina belatabu na Taovia na kô na matamui, mamu ngangai mamu kakanga rongona na Taovia e tau nogo tabegira na savori amu adimai vania.

¹⁴ Mamu veisuâ na Taovia, “?Egua igoe ti o tau nogo tabegira na savori igami ami saugira vanigo?” Eo, ma na rongona aia na Taovia e don-aginginogoa laka amu veogira nogo nimui vekesai amu naukolua na daki amu taugâ kalina amu vavaolu moa. Aia gamui valekolu nogo igamu, migamu amu tû mamu veogira nimui vekesai amu naukolua, atsa moa ti amu vekenogoa i matana God laka sauba kamu totu kalavata dou kolua na taumui.

¹⁵ Na Taovia nogo e molosaigamu na tinoni tauga. Mi tana nina papada aia, migamu amu lia kesa moa tinoni i matana. ?Ma nagua nina papada na Taovia ti e nauvaganana ia? Aia e ngaoa ke vaga ia rongona kamu tamaniginia na

dalemui, ma kara lia nina tinoni mamana God. Me vaga ia, ma kamu parovata dou, me ke laka goto sa vidamui na veoana nina veke e nauvania na tauna.

¹⁶ Na Taovia God ni Israel e tsaria, “Inau au reisavi sosongolia na vaitsonitsunagi. Au reisavi mananâ kalina kesa vidamui e naua na omea seko vaga ia vania na tauna. Kamu parovata dou kamu laka saikesa na veoana na veke amu naunogoa laka kamu totu kalavata dou kolugira na taumui.”

Na Dani na Pede Loki E Mai Varangi Nogo

¹⁷ Igamu amu ngoli sosongoliginia na Taovia nimui gikigoko dangadanga. Migamu amu veisua moa, “?Laka ami ngoli koeguania na Taovia?” Tana rongona nogo igamu amu tsari-vaganana iani, “Na Taovia Susuliga Sosongo e padâ laka pipi sui na tinoni vanga nauseko ara tinoni dou sui moa, maia e reingaogira.” Se kamu veisua vaganana ni, “?Me laka iava nogo aia na God nina aqo ke pedegoto?”

3

¹ Maia na Taovia Susuliga Sosongo e gokovisu me tsaria, “Inau sauba kau molo bâ niqû mane adigoko ke vangarau vaniau niqû sautu. Mi tana ti na Taovia aia igamu amu lalavea, sauba ke tavongani labamai tana nina Vale Tabu. Maia na mane adigoko igamu amu pipitu sosongolia, sauba nomoa ke labamai me ke katevulagi vanigamu niqû taso.”

² ?Masei nomoa tangomana ke baria tana dani i tana aia sauba ke labamai? ?Masei tangomana

ke ba tû i matana? Aia sauba ke mai vaga moa na lake papara sosongo ara kodoginia na siliva ma na qolumila, me gini vanoligi na papasa lê e lalokolua. Me ke vaga goto na sopu susuliga gana na tsagi maleana na polo naqunaqu.

³ Maia sauba ke mai pedegira na tinoni vaga moa kalina ara kodoa na siliva gana na malesiligiana na papasa lê e lalokolua. Nina mane adigoko na Taovia sauba ke malesigira na manetabu vaga nogo ara nauvania na siliva ma na qolumila, rongona ke gini ulagaqira na savori vaniana na Taovia na vatana na sausau ke ulagana.

⁴ Mi tana ti igira na vangana na sausau igira na tinoni ni Juda mi Jerusalem kara adimai vania na Taovia kara dou i matana aia, vaga nogo na sausau ara savori vania i sau.

⁵ Maia na Taovia Susuliga Sosongo e tsaria, “Minau sauba nomoa kau mai i konimui ma kau pedegamu. Me sauba kau tsaku sosongo na adilabatiana i malena niqira sasaga igira ara naua na basutidao, migira ara kiboga, migira ara tsonia na gokopero tana tinete, migira goto ara voli peqogira igira ara aqo vanigira, migira ara dona na komiaqira na daki, ma na baka tinamate, ma na tinoni ni veratavosi ara sagelalo kolugira, migira sui lakalaka goto ara tau kukuni taniau inau.

Na Sauvaniana God Pipi na Sangavulunina Turina

⁶ “Inau nogo na Taovia, mau tau dona na oli. Me vaga ia, migamu na kukuana a Jakob amu tau vati seko pitsu moa.

⁷ Vaga nogo ara naua igira na mumuamui i sau, igamu goto amu sovetanigira niqû ketsa, mamu tau nogo murigira. Kamu pilovisumai i koniqu inau, minau goto sauba kau pilo bâ i konimui igamu. Migamu amu veisuaau, ‘?Ma nagua kami naua igami ti kami pilovisu bâ i konimu?’

⁸ Minau au veisuagamu, ?Egua laka e dou moa vania na tinoni na peqoana God? Tagara saikesa. Migamu amu tû mamu peqoau moa inau. Mamu veisuaau goto, ‘?Ami peqogo koegua?’ Amu peqoau tana sangavulunina turina nimui omea tatamani ma na savori-sausau nimui aqo kamu saugira vaniau.

⁹ Minau au vealaginigamu igamu na puku popono, rongona igamu sui amu peqoau inau.

¹⁰ Kamu adimaigira tana niqû Vale Tabu na vangana popono na sangavulunina turina nimui omea sui, me ke gini danga gaqira mutsa igira ara aqo vaniau i laona na Vale Tabu. Eo, kamu tovoleau inau, me sauba kamu reiginia laka inau sauba kau sangavigira na ovaova na baragata, ma kau qetu tsunamai vanigamu pipi vatana na omea dou sui.

¹¹ Me sauba kau tau tamivanigira na nive kara gania na rauqira nimui omea tsukatsuka, ma nimui itai na uaeni sauba kara viri tsautsigi na vunguna i konina.

¹² Mi tana ti igira na tinoni pipi sui tana puku kara soadougamu, rongona nimui kao sauba ke lia na nauna dou rago na totu i konina.”

God e Vekea Sauba Ke Galuegira Tugua

¹³ Ma na Taovia e tsarigotoa, “Igamu amu tsarigira danga na omea seko tana rongoku inau. Mamu tû mamu veisuaau moa, ‘?Laka nagua seko ami tsaria tana rongomu igoe?’

¹⁴ Migamu amu tsaria, ‘E tagara sa rongona na aqo vaniana God. ?Na mani gua goto na nauana na omea aia e tsaria, se na sauvulagi vaniana na Taovia Susuliga Sosongo laka igita a padasavigira na omea seko igita a naua?’

¹⁵ Igita a reigininogoa na matada laka igira na tinoni vanga kaekae igira nogo ara totu magemage sosongo bâ. Migira na tinoni vanga nauseko ara tamani omea levolevo danga, mara gini tovolea moa God tana niqira nausasi, maia e tau goto kedegira.’ ”

¹⁶ Mi muri, migira na tinoni ara kukuni tania na Taovia ara vaigokovigi i laoqira segeni, ma na Taovia e rorongovata me rongomia na omea ara tsaria. Mi baragata i tana God e totu, igira na angelo ara maretsunâ kesa tana papi na soaqira igira ara kukuni tania na Taovia mara pada sailaginia na asana tabu.

¹⁷ Ma na Taovia Susuliga Sosongo e tsaria, “Igira sauba kara lia niqû tinoni. Mi tana tagu inau au titinogoa, migira sauba kara lia niqû tamani segeni saikesa nogo inau. Me sauba kau galuvegira vaga nogo na tamaga e galuve sosongolia na dalena aia e aqo dou vania.

¹⁸ Me ke kesa goto kalina sauba igira niqû tinoni kara reia laka e tavosi na omea inau kau nauvanigira igira e gotolaka niqira sasaga, migira na vanga tsutsukibo, ma na tinoni e aqo vaniau, maia e tau aqo vaniau.”

4

Nina Dani na Taovia E Maimai Nogo

¹ Na Taovia Susuliga Sosongo e goko me tsaria, “E maimai nogo na dani i tana igira sui na tinoni vanga kaekae ma na vanga nauseko sauba kara iru lê sui vaga moa na rau matemate. Mi tana dani nogo ia, sauba kara iru sui saikesa nogo, me ke tau goto totuvisu sa turina na koniqira.

² Migamu na tinoni amu rongomangaqu inau, sauba na susuligaqu gana na tusumauri ke sinarigamu vaga na aso, ma na lalaina ke maurisiginigamu. Me sauba kamu totu tanusi ma kamu magemage vaga moa na dalena buluka kalina ara sangavi vanigira na matsapana na baraqira, mara gini mage na rutsu ma na ulo bamai i taba.

³ Mi tana dani kalina inau kau nauvaganana ia, me sauba igamu kamu tsogori pukaligira na tinoni vanga nauseko, migira sauba kara lia vaga na papasa lê i vavana na tuamui.

⁴ “Kamu padatugugira na sasani a Moses niqu maneaqo e sasaniginigamu, migira na ketsa ma na vali inau au sauvania tana Vungavunga Sinai vanigira na toga sui tana Israel kara murigira.

⁵ “Mi tana idana ke labamai nina Dani na Taovia, aia na dani loki mamataguniga, minau sauba kau molomai vanigamu a Elia na propete.

⁶ Maia sauba ke naua migira na tamaga ma na dalega kara vaipadalegi niqira sasi, ma kara tobasaitugua tana rago, me ke gini tau kilia kau labamai inau ma kau toroutsani poponoa nimui kao.”

Ghari Bible

Ghari: Ghari Bible (Bible with Deuterocanon)

copyright © 1998 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Ghari)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 29 Jan 2022
eb379363-fbdd-532b-81c1-eb5fe7aa36a9